

Gezichten van Veiligheidsregio Limburg-Noord

In dit magazine geven onze medewerkers je een uniek kijkje achter de schermen van Veiligheidsregio Limburg-Noord. Ze vertellen over hun vak, over wat hen drijft en welke impact hun werk op hen persoonlijk heeft.

Kleine kans, grote impact

Rikus van Santen (specialist crisisbeheersing) over scenariodenken

pag. 2-6

Soms emotioneel, altijd dankbaar

Simone Lamers (planner Jeugdgezondheidszorg) bemant de GROF-lijn

pag. 7

Ik heb me nog nooit zo nuttig gevoeld

Sandy Leurs (coördinator PBM) over de emotionele achtbaan

pag. 8-12

Samen sterk voor de ontwikkeling van jonge kinderen

Maria Savelberg en Ed van de Vorst (Jeugdgezondheidszorg)

pag. 13-16

24 uur met..

Antoine Dirks (Informatiemanager Regionaal Operationeel Team)

pag. 17-19

Werken in het bemonsterteam van de Corona teststraat

Patricia Jansingh (verpleegkundige technische hygiënezorg)

pag. 20-22

Twee bloedgroepen, één missie

Loes Kempen (GGD) en Sraar Theeuwen (Brandweer)

pag. 23-25

Dit is ons ambacht!

Barry Schell, Jaap Wijnands en Mieke Meuffels

pag. 26-30

Brandweer in coronatijd

Tineke Smedts (teamleider incidentbestrijding)

pag. 31-33

Rikus van Santen (specialist crisisbeheersing)
over scenario denken:

Kleine kans, grote impact

Rikus van Santen is de belichaming van een specialist crisisbeheersing. Grote kerel, nuchter, niet bang om zijn mening te delen, een man die duidelijke taal bezigt. In eerdere banen hield hij zich vooral bezig met het opzetten van trainingen voor brandweerlieden en speciale eenheden van politie en defensie. Een paar jaar geleden maakte hij de overstap naar Veiligheidsregio Limburg-Noord. Toen de coronacrisis zich aandiende en Rikus hoorde over een scenarioteam, wist hij zeker: daar wilde hij bij zijn.

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: wat doet 't scenarioteam eigenlijk?

“Even in gewone mensentaal: de leden van het scenarioteam werken – aan de hand van analyses en onderzoeken – scenario’s uit voor het verloop van de coronacrisis. Dit doen we in opdracht van het Regionaal Operationeel Team, dat leidinggeeft aan de beheersing en effecten van die crisis. Met andere woorden: wij voeden het ROT met informatie – vooral gericht op de (middel)lange termijn – zodat ze daar goede beslissingen kunnen nemen. Zo zijn we als regio zo goed mogelijk voorbereid op onverwachte wendingen van zo’n crisis.

Voormalig minister van buitenlandse zaken Uri Rosenthal, nu vooral bekend als grondlegger van het denken over crisisbestrijding in Nederland, vatte het fenomeen ‘crisis’ eens heel treffend samen. Hij zei: ‘Bij een crisis is sprake van dreiging, urgentie en onzekerheid’. Wij als scenarioteam proberen die onzekerheid tot een minimum te beperken.

“Bij een crisis is sprake van dreiging, urgentie en onzekerheid’. Wij als scenarioteam proberen die onzekerheid tot een minimum te beperken.”

Met andere woorden: jullie proberen het onverwachte te voorspellen? Hoe doen jullie dat?

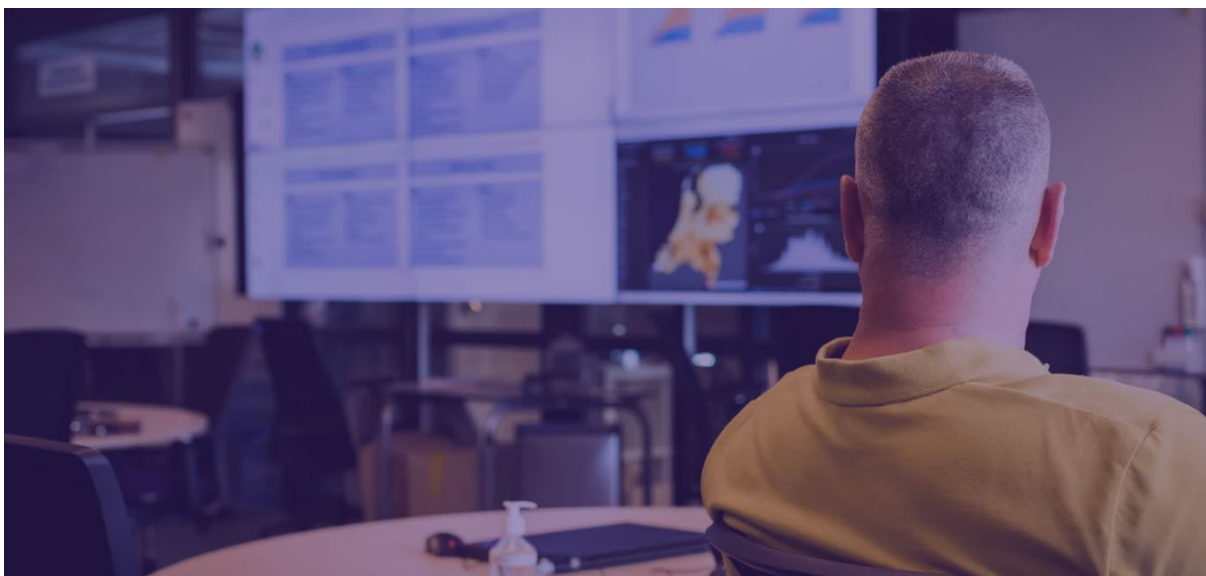
“We analyseren gegevens uit het verleden, kijken welke indicatoren écht iets kunnen zeggen over het verloop van een crisis, gaan die indicatoren monitoren en proberen vervolgens te ‘voorspellen’ hoe de crisis zich in bepaalde situaties kan ontwikkelen. Als deze [...] situatie zich voordoet, dan zouden dit [...] de gevolgen kunnen zijn. We hebben altijd drie scenario’s op de plank liggen: worst case, een most probable case en best case. Maar tegelijkertijd zijn we ons er ook heel erg van bewust, dat we niet alles kunnen voorzien en voorkomen.”

Kun je concrete voorbeelden geven van scenario’s waaraan jullie hebben gewerkt?

“In het begin was de coronacrisis vooral een medische crisis: veel mensen die besmet raakten, ziekenhuisopnamen, overvolle IC’s en helaas ook veel doden. Dat waren voor ons heel belangrijke cijfers om te kunnen bepalen: waar gaat deze crisis naartoe? Waar moeten we rekening mee houden? Omdat de dodenaantallen op een gegeven moment sterk stegen, zijn we gaan nadenken over de vraag: hebben we nog voldoende ruimte in mortuaria? En wat als het antwoord op die vraag ‘nee’ is? Gelukkig is het zover nooit gekomen.

Op een gegeven moment zagen we dat de crisis een andere wending kreeg: de aandacht verschoof naar sociale, economische en maatschappelijke facetten van de crisis. Wij zagen het al vroeg in onze social media analyses. Inmiddels domineert het de media: het draagvlak voor de maatregelen daalt. Begrip en blind vertrouwen in de overheid maken plaats voor scepsis. Daarmee verschuift ook onze rol. Op dit moment hebben we vooral een communicatie-uitdaging: ‘hoe zorgen we er met goede communicatie voor dat mensen zich toch blijven houden aan de regels?’.

Een ander voorbeeld: de vakantieperiode. Door de coronacrisis verwachten we dat veel mensen op vakantie gaan in eigen land. Limburg is een provincie die dan erg in trek is. Dat is fantastisch voor onze regio, maar tegelijkertijd ook een gevaar. Hoe kunnen we een eventuele ‘vloedgolf’ aan bezoekers veilig managen?”

Over die risico's gesproken... Limburg ligt in een grensregio: ingeklemd tussen Duitsland en België. In hoeverre is dit van invloed op jullie werk?

"Daar kan ik kort over zijn: de grensligging is zonder enige twijfel een complicerende factor. Een factor waar ook de landelijke politiek niet altijd rekening mee houdt. Een voorbeeld hiervan is de openstelling van terrassen. Bij ons gingen op 1 juli (Tweede pinksterdag) de terrassen open; in Duitsland een week later. We waren erop voorbereid dat in die eerste week van juli veel dagtoeristen vanuit Duitsland naar Limburg zouden komen. Ook dat hebben we vertaald naar scenario's, op basis waarvan het ROT besloot om extra maatregelen te treffen."

De scenario's die jullie uitwerken, zijn voor bestuurders en beslissers van hulpdiensten dus belangrijke input. Ervaar je dat zelf ook zo?

"De kans dat alle scenario's die wij uitwerken werkelijkheid worden, is heel klein. In zoverre lijkt ons werk op het eerste oog ondankbaar. Daar staat tegenover dat de impact van een scenario gigantisch kan zijn. Als je dat bedenkt, hebben we een ongelooflijk waardevolle rol. We zorgen ervoor dat een mogelijk toekomstige situatie wordt doorleefd, voordat deze zich daadwerkelijk voordoet. We zijn een luis in de pels. En we voorkomen dat een kokervisie ontstaat."

Werken met een scenarioteam is in onze regio nog relatief nieuw. We krijgen alle ruimte om te pionieren, maar dat is soms ook lastig. Zeker in een coronacrisis waarin de druk hoog is en gebeurtenissen elkaar heel snel opvolgen. Ik vind zelf bijvoorbeeld dat de aansluiting met het ROT beter kan. We kunnen nog zo veel leren! Door ook kritisch naar ons eigen functioneren te kijken, zorgen we ervoor dat we bij een volgende crisis – die er zonder twijfel komt – van nóg grotere betekenis kunnen zijn."

"We zijn eigenlijk een beetje de luis in de pels; moeten voorkomen dat in de besluitvorming rond zo'n crisis een kokervisie ontstaat."

Hoe ziet jullie team eruit?

Ons team bestaat uit een goede mix van specialisten uit alle geledingen van onze organisatie – GGD, Brandweer en GHOR - en generalisten; creatieve geesten die buiten gebaande paden kunnen denken."

Tot welke categorie behoort jij?

"Ik ben een generalist; ik vind alle facetten interessant. In het team probeer ik vooral ook een verbinder te zijn. Toen ik over dit team hoorde, dacht ik meteen: 'hier wil ik bij horen!' Ik ga toch niet thuiswerken tijdens de grootste crisis van de laatste decennia? Ik ben niet voor niets specialist crisisbeheersing geworden."

Heeft deze tijd je inzichten opgeleverd, die je in je 'gewone' baan bij Veiligheidsregio Limburg-Noord meeneemt?

"Nou en of! Vanuit mijn reguliere functie ben ik altijd bezig met leren en ontwikkelen. De coronacrisis heeft ons heel veel waardevolle inzichten gegeven, die we de komende tijd moeten vertalen naar nieuw beleid, nieuwe processen en – niet in de minste plaats – naar een beter risicoprofiel."

"Ik zie Veiligheidsregio Limburg-Noord als een werkgever met zo'n 400 kleine bedrijfjes onder een dak. Medewerkers mogen – of nee moeten – zich hier ontwikkelen."

Hoezo? Was de regio niet of onvoldoende voorbereid dan?

“Dat wil ik niet stellen. Een pandemie staat daadwerkelijk al jaren in het Limburgs risicoprofiel. Gelukkig! Maar ik zie nu ook dat sommige economische of maatschappelijke gevolgen van zo’n pandemie nog onvoldoende zijn uitgewerkt. Stel, we hadden bovenop de coronacrisis te maken gekregen met een grootschalige dierenziekte: vogel- of varkenspest bijvoorbeeld. Dan hadden we een beroep moeten doen op toch al schaarse resources als mondkapjes of artsen infectieziekten. In hoeverre had dat gekund?

Bij een crisis moet je ervoor zorgen dat een vitale infrastructuur in een regio overeind blijft: het elektriciteitsnetwerk moet in de lucht blijven, mensen moeten met elkaar kunnen communiceren...

Maar de coronacrisis heeft een aantal dingen blootgelegd, die eigenlijk tot een vitale infrastructuur behoren, maar door ons nog niet zo waren aangemerkt. Een voorbeeld: we zagen ineens dat de voedselvoorziening onder druk kwam te staan, doordat mensen gingen hamsteren en supermarkten het eten niet aangesleept kregen. Dat heeft ons aan het denken gezet: welke partijen moet je in je netwerk hebben om in toekomstige crises die vitale infrastructuur te kunnen waarborgen? Boeren? Supermarktketens, misschien? Die gesprekken moeten we nu voeren. We moeten het dak repareren, als het buiten droog is.”

Je vertelde dat je bij Veiligheidsregio Limburg-Noord de ruimte krijgt om te pionieren. Kan dat wel bij zo’n organisatie?

“Dat vind ik juist zo tof aan deze organisatie. Ik zie Veiligheidsregio Limburg-Noord als een werkgever met zo’n 400 kleine bedrijfjes onder een dak. Medewerkers mogen – of nee moeten – zich hier ontwikkelen. Samenwerken en samen leren is bijna een verplichting. Dat betekent dat je ook de ruimte krijgt om nieuwe dingen te ontdekken. Hier werken zo veel disciplines samen... Samen aan één taak: de regio gezond en veilig houden.”

Simone Lamers (planner Jeugdgezondheidszorg)
bemant de GROP-lijn:

Soms emotioneel, altijd dankbaar

[Bekijk hier de video](#)

Sandy Leurs (coördinator persoonlijke beschermingsmiddelen)

Een emotionele achtbaan:

Ik heb me nog nooit zo nuttig gevoeld

“Moet je doen! Dat is een project waar je echt aan meegewerkt wil hebben!” Dat is wat de leidinggevende van Sandy Leurs zei, toen ze Sandy benaderde

om coördinator persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) te worden. Met enige aarzeling zei Sandy ‘ja’, niet wetende dat ze in een emotionele

achtbaan terecht zou komen die ze nu – enkele weken later – beschrijft als een van de meest overweldigende en leerzame periodes uit haar leven. “Ik

ben op een gegeven moment in een PBM-bubbel gestapt en heb me afgesloten van de buitenwereld: weinig contact met familie en zonder de negatieve

berichtgeving in de media.” Samen met Sandy maakten we een reconstructie van die emotionele achtbaan.

NB. We vinden het belangrijk om - ook nu nog - uiterstspaarzaam om te gaan met persoonlijke beschermingsmiddelen. Daarom zijn voor de foto's in dit artikel afgekeurde producten gebruikt.

Vereerd en terughoudend

“Toen mijn leidinggevende me benaderde voor dit project, voelde ik me vereerd, maar was ik ook terughoudend. Vanuit mijn functie als Adviseur Crisisbeheersing bij de GHOR maakte ik net deel uit van het corona-crisisteam bij de GGD en daar genoot ik van. Normaal opereren we veel op de achtergrond. Nu zat ik voor mijn gevoel in het centrum van de crisis. Ik wilde helemaal niet aan iets anders beginnen. Er waren toen nog helemaal geen coronabesmettingen in Nederland, maar we waren wel volop bezig met voorbereidingen: wat als het virus straks ook onze regio treft?

Ik weet nog goed dat midden in de carnavalsvakantie de eerste berichten over besmettingen ons bereikten. Klinkt misschien gek, maar dat gaf me echt een adrenalinekick. Dacht: ‘wow, ik zit er middenin’. Dat was pas het begin...

In die tijd gaf het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de ROAZ-regio's in Nederland (bij ons is dat Limburg) de opdracht om alvast na te gaan denken over de opslag en distributie van

persoonlijke beschermingsmiddelen. Men wist dat dit cruciaal ging worden in de crisis, maar niemand kon toen al bevroeden dat het zo spannend zou worden. Vanuit de twee Veiligheidsregio's in Limburg moest een coördinator worden benoemd. Mijn leidinggevende dacht aan mij. "Ik geef jou het PBM-dossier", zei ze zonder enige aarzeling. "Daar ga jij je in vastbijten. Al het andere laat je los."

In die tijd gaf het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de ROAZ-regio's in Nederland (bij ons is dat Limburg) de opdracht om alvast na te gaan denken over de opslag en distributie van persoonlijke beschermingsmiddelen. Men wist dat dit cruciaal ging worden in de crisis, maar niemand kon toen al bevroeden dat het zo spannend zou worden. Vanuit de twee Veiligheidsregio's in Limburg moest een coördinator worden benoemd. Mijn leidinggevende dacht aan mij. "Ik geef jou het PBM-dossier", zei ze zonder enige aarzeling. "Daar ga jij je in vastbijten. Al het andere laat je los."

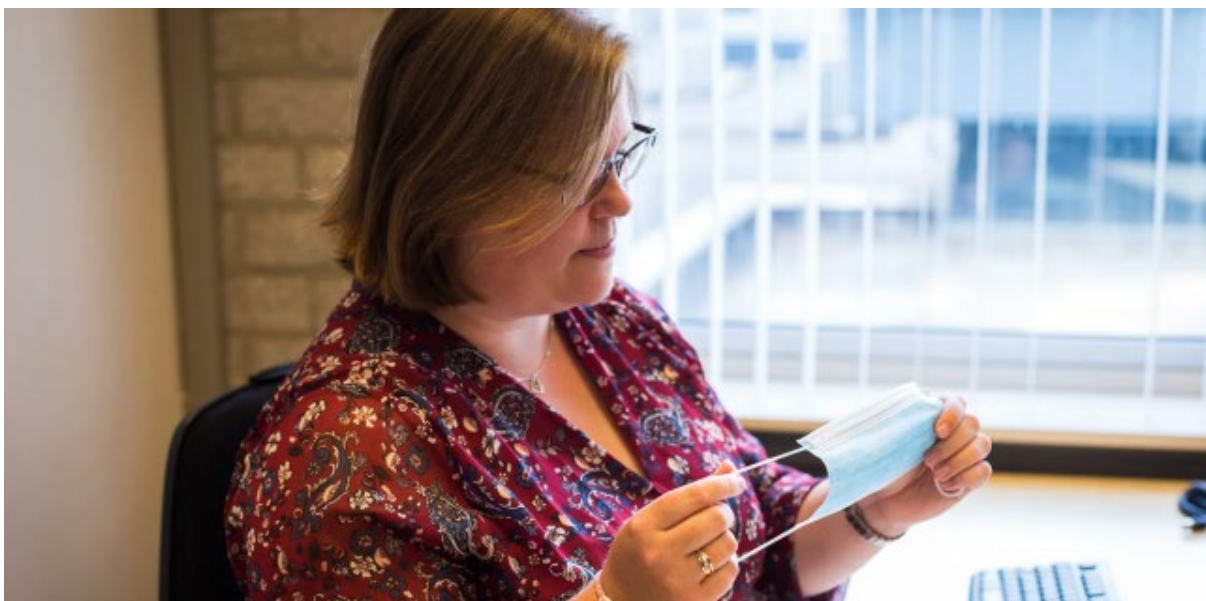
"In het heetst van de strijd stonden onze telefoons 24 uur per dag, zeven dagen per week roodgloeiend."

Verveeld

"De eerste dagen daarna voelde ik een beetje teleurstelling. In mijn beleving was het toen vooral in het crisisteam te doen, niet op het PBM-dossier. Er waren nog geen beschermingsmiddelen die we konden opslaan of verdelen en van tekorten was nog geen sprake. De samenwerking in de regio verliep soepel, we hadden een goede logistieke partner gevonden, het magazijn was ingericht, beveiliging geregeld, we hadden onze processen op orde... Kortom: echt spannend was 't allemaal nog niet. Stilte voor de storm, zo bleek later."

Verrast

"Die storm stak snel en in alle hevigheid op. Door de explosieve toename van coronapatiënten groeide ook in razend tempo de vraag naar persoonlijke beschermingsmiddelen. En die vragen kwamen allemaal terecht bij ons: de kerngroep persoonlijke beschermingsmiddelen Limburg. Een groepje van uiteindelijk tien man, maar in die tijd een bedrijf op zich. Dat het zo'n vlucht zou nemen, hadden we niet verwacht. Maar... wij zaten nog steeds met een leeg magazijn. De werkdruk nam enorm toe. Ik had opeens echt geen tijd meer voor mijn reguliere werk en er lagen nog zoveel andere klussen nu de crisis echt op gang kwam. Gelukkig hebben we een fijn team binnen de GHOR Limburg-Noord, waardoor ik met een gerust hart volledig in de PBM-bubbel kon stappen. De taakverdeling binnen ons GHOR-team was snel gemaakt en dat gaf een gerust gevoel: het team zou deze crisis wel aankunnen, ieder met zijn eigen taakgebied of expertise."

Angstig en onzeker

"In het heetst van de strijd stonden onze telefoons 24 uur per dag, zeven dagen per week roodgloeiend. Allemaal zorgverleners die als de wiedeweerga mondkmaskers, spatbrillen, schorten, handschoenen en andere beschermingsmiddelen nodig hadden. Niet alleen in die telefoongesprekken proefde ik de angst en onzekerheid, ik voelde het zelf ook in elke vezel van mijn lijf. Een knoop in mijn maag. De zorgverleners, de mensen in de frontlinie, waren voor hún veiligheid van óns afhankelijk. Want nergens was meer wat te krijgen en de eigen voorraden raakten snel op.

Met ons team hebben we in razend tempo de voorraden aan persoonlijke beschermingsmiddelen in Limburg in kaart gebracht. Via een app hadden we zicht op de voorraden en het dagverbruik. Ziekenhuis A had zoveel mondkmaskers en beschermende brillen, verpleeghuis B nog vierhonderd schorten, huisarts C had nog tien dozen handschoenen... We zijn bestaande voorraden gaan herverdelen. Uiteraard met medewerking van de zorginstellingen, die ondanks die onzekerheid toch bereid waren om anderen uit te helpen. Fantastisch!

In de eerste dagen hadden we een scope van maximaal twaalf uur. Een telefoontje van een ziekenhuis met de boodschap 'Morgenochtend ben ik door mijn maskers heen', was eerder regel dan uitzondering. Het is bewonderenswaardig hoe goed alle zorginstellingen hebben meegewerkt. Ondanks de gigantische schaarste, was er de bereidheid om elkaar te helpen. Concurrentie maakte ineens plaats voor solidariteit.

"De zorgverleners, de mensen in de frontlinie, waren voor hún veiligheid van óns afhankelijk."

Ja, het was kunst- en vliegwerk. Ja, het was allemaal krap aan. Ja, het was passen en meten. En ja, het kostte ons bloed, zweet en ook tranen. Maar we hebben altijd een oplossing gevonden.

Gedreven

“De aanhoudende druk zorgde voor stress, maar ook voor een ongekende drive. Van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat was ik maar met één ding bezig: persoonlijke beschermingsmiddelen. Ik droomde er zelfs over en werd een keer ’s ochtends om vijf uur badend in het zweet wakker. Toen ben ik maar opgestaan en weer gaan werken. Gek genoeg gaf me dat rust. Ik wilde zo graag helpen waar ik maar kon.

Een echte uitlaatklep had ik niet. Geen tijd voor ook. En mensen uit mijn directe omgeving – behalve mijn vriend en collega’s – hadden geen idee wat ik nu precies deed. Mijn schoonmoeder zei op een gegeven moment: ‘wat fijn... dadelijk heb je weekend.’ Maar ook in het weekend ging mijn werk gewoon door.”

Later kwam goddank de aanvoer van persoonlijke beschermingsmiddelen vanuit het landelijk magazijn op gang. Maar wel heel wisselvallig. Had de overheid 400.000 mondklappers gekocht, was de helft van inferieure kwaliteit. De week erna hadden we ineens genoeg mondklappers, maar was er weer een tekort aan handschoenen. Tel daarbij op de steeds veranderende richtlijnen van het RIVM. Wanneer draag je welke categorie mondklapper? Heb je voor die specifieke handeling wel of geen schort nodig? We hadden niet alleen een logistieke rol, maar waren ook een adviseur voor zorgorganisaties, die soms zelf door de bomen het bos niet meer zagen. Ook daar heerste dus angst en onzekerheid, en wij hebben veel contact met ze gehad om onze werkwijze en de richtlijnen toe te lichten, en passende oplossingen te zoeken. Altijd met eenzelfde doel voor ogen: persoonlijke beschermingsmiddelen zo efficiënt mogelijk inzetten.”

Boos

“Mijn mail ontplofte met aanbiedingen van persoonlijke beschermingsmiddelen. Bijna 90% frauduleus. Ik kan er met mijn hoofd niet bij: dat er mensen zijn die een crisis als deze misbruiken voor criminele activiteiten. Het maakt me nog steeds boos. We hebben zorgorganisaties dan ook met klem geadviseerd: ‘Ga niet zelf inkopen. Vertrouw op onze kanalen.’ Maar dat is knap lastig als je zelf maar mondjesmaat spullen geleverd krijgt. Het heeft ook heel wat telefoontjes gekost om dat aan iedereen uit te leggen.”

Gefrustreerd

“Op een gegeven moment ben ik gestopt met het lezen van kranten en het kijken van talkshows. Ik weet: het beeld dat media schetst, kleurt de publieke opinie. Maar het beeld klopte niet met de werkelijkheid. Overal zaten van die zogenaamde ervaringsdeskundigen aan tafel met een

sensatieverhaal over medewerkers in zorgcentra die onbeschermd hun werk moesten doen. En over hoe slecht de distributie van beschermingsmiddelen was geregeld. Op een gegeven moment gaan die geruchten een eigen leven leiden: als het op Facebook staat, dan zal het wel waar zijn.

En natuurlijk zit er soms frustratie en angst bij zorgmedewerkers, maar in de media worden zaken soms enorm uit het verband gerukt. Het frustreerde mij enorm! Waarom zat er geen echte expert aan tafel die vertelde hoe ingewikkeld het was om goede spullen geleverd te krijgen? Sommige feiten werden verdraaid en iedere nuance ontbrak. Natuurlijk had ik door alle stress al een wat korter lontje. Zat ik bijna scheldend voor de televisie.”

Schuldig

“Na ruim drie weken letterlijk onafgebroken te hebben gewerkt, heb ik toch twee dagen vrij genomen. Met gemengde gevoelens hoor. Ik was doodop en snakte naar een momentje voor mezelf. Tegelijkertijd voelde ik me enorm schuldig richting mijn collega's. Ik kon ze toch niet in de steek laten? Mijn accu was gelukkig behoorlijk snel weer opgeladen.

Trots

“Ik ben zó trots op ons PBM-team. Dat is met geen woorden te beschrijven. Iedereen heeft echt zijn stinkende best gedaan; we hebben alles op alles gezet om iedereen op tijd van de juiste beschermingsmiddelen te voorzien. Dat is niet onopgemerkt gebleven: van verschillende zorgorganisaties hebben we complimenten gekregen. En ook landelijk zijn de inspanningen van de regio Limburg niet onopgemerkt gebleven. Dat is mooi, maar daar doe je het niet voor. Met ons team hadden we een gezamenlijke vijand (corona) en een gezamenlijk missie. Een missie waar je niet op wilt falen, want de gezondheid van anderen staat op het spel. Ik heb me in mijn leven nog nooit zó nuttig gevoeld, als in de afgelopen tijd.

De sfeer binnen ons team was en is heel bijzonder. We hebben elkaar er echt doorheen gesleept. Als je zo intensief met elkaar samenwerkt, heb je snel in de gaten als het wat minder goed gaat met een ander. Kreeg ik na een vergadering een appje van een collega: ‘Je zag er vanmorgen moe uit. Gaat het wel goed met je?’ Zo lief en attent. We hebben elkaar virtueel ook veel gesteund en bedankt. Door die intense periode is een heel hechte band ontstaan. Als het straks mag, gaan we zeker weten samen een borrel drinken op de goede afloop. Alhoewel... dit verhaal is nog niet ten einde. We zijn ons ervan bewust dat we een tweede coronagolf kunnen verwachten. Maar nu zijn we er wel beter op voorbereid.”

Dankbaar

“Misschien een beetje vreemd, maar ik voel ook dankbaarheid. Ik wil de zorginstellingen bedanken voor hun medewerking, begrip en loyaliteit naar ons en elkaar. En de collega's in het PBM-team voor hun ontzettend harde werk en enorme flexibiliteit. Maar ook mijn GHOR-collega's, die de rest van de werkzaamheden rondom corona hebben opgepakt waardoor ik in mijn 'bubbel' kon blijven. Ook het landelijke team van professionals en de coördinatoren van andere ROAZ-regio's hebben bergen werk verzet en ook daar steunde iedereen elkaar. Een mooie samenwerking! En 'last but not least' ben ik dankbaar dat ik dit project heb mogen doen. Ik had vooraf niet kunnen vermoeden dat dit project mij zoveel voldoening zou geven, ondanks de emotionele achtbaan waar ik doorheen ging.”

Maria Savelberg en Ed van de Vorst (Jeugdgezondheidszorg)
De extra oren en ogen in coronatijd

Samen sterk voor de ontwikkeling van jonge kinderen

Als ‘zakelijke’ samenwerkingspartners je op een privénummer bellen, dan weet je dat de nood aan de man is. Het gebeurde enkele weken geleden, toen de basisscholen als gevolg van de Coronacrisis abrupt hun deuren moesten sluiten. Doddy Verschoor, teamleider onderbouw op basisschool De Zuidstroom in Venlo, wist meteen: we verliezen nu ineens kinderen uit het oog. Kinderen, die we niet uit het oog mógen verliezen, omdat de thuissituatie hen geen stabiele basis biedt. Ze belde haar vertrouwde partners Ed van de Vorst en Maria Savelberg, verpleegkundige en arts bij de afdeling Jeugdgezondheidszorg van GGD Limburg-Noord. “Doordat we intensief samenwerken, hebben we een vertrouwensband opgebouwd met ouders. Hierdoor wordt hulpverlening door ons ook helemaal niet als bedreigend ervaren. Integendeel. Veel ouders vinden onze betrokkenheid juist heel prettig.”

Het moment waarop Mark Rutte aankondigde dat basisscholen hun deuren moesten sluiten, viel bij Doddy een klein bommetje. “Ik voelde me echt overvallen en met mij veel collega’s. Die eerste dagen waren we dag en nacht in de weer om onderwijs op afstand in te regelen. Het was heel hectisch, maar tegelijkertijd ook waanzinnig mooi. Onder druk wordt alles vloeibaar. Waar we normaal weken, zo niet maanden, nodig hebben om protocollen te maken en alle mitsen en maren tegen elkaar afwegen, was het nu gewoon gas geven. Dan komt ook de ware kracht van een team bovendrijven. Iedereen toonde (en toont nog steeds) leiderschap. Ik durf te stellen dat we door de Coronacrisis als team en als school zijn gegroeid.”

Ongerustheid

Nadat de eerste storm was gaan liggen, overviel Doddy een ander gevoel: een gevoel van ongerustheid. “Als school heb je een belangrijke, signalerende functie. Veel kinderen zitten prima in hun vel en doen het op school hartstikke goed. Maar er zijn ook kinderen die extra aandacht nodig hebben. Dan bedoel ik niet die aai over de bol (dat kunnen mijn collega’s prima zelf, ook op afstand), maar serieuze hulp. Denk bijvoorbeeld aan kinderen met psychische problemen of een instabiele thuissituatie. Door de coronacrisis nemen de sociale problemen en daarmee ook de druk op het gezin toe. Juist dán wil je een vinger aan de pols houden, maar hoe doe je dat als je kinderen niet fysiek ziet? Of als je merkt dat sommige kinderen wel heel vaak afwezig zijn in de virtuele lessen?” Dit was het moment waarop Doddy schakelde met Ed en Maria. De drie werken al jaren intensief met elkaar samen (en met tal van andere ketenpartners) om kinderen te ondersteunen in hun ontwikkeling.

Voelsprietten uit

Met de zorgen van Doddy in het achterhoofd, deden Maria en Ed wat hen zo goed ligt: verbinding zoeken en hun voelsprietten uitsteken. Ed: "Ik heb ouders gesproken waarvan we bang waren dat de kinderen een taalachterstand zouden oplopen. Een afspraak maken ging niet zonder slag of stoot. Op tal van manieren heb ik geprobeerd contact te leggen, maar zonder resultaat. Ik werd er ook ongerust door. Heb zelfs gedacht dat een gezin was teruggekeerd naar hun geboorteland. Op een gegeven moment heb ik de stoute schoenen aangetrokken en ben ik gewoon langs gegaan. Ik werd hartelijk ontvangen door het hele gezin. Tijdens de thee bleek dat het thuisonderwijs prima liep. Geen vuiltje aan de lucht."

"Door de coronacrisis nemen sociale problemen toe. Juist dán wil je een vinger aan de pols houden, maar hoe doe je dat als je kinderen niet fysiek ziet?"

Ook Maria maakte en maakt zich zorgen over sommige kinderen. "Door de coronacrisis zijn er genoeg gezinnen die het moeilijk hebben. Sommige mensen gaan achteruit in hun inkomen, eenzaamheid neemt toe, gezinsleden zitten 24 uur per dag, 7 dagen per week bij elkaar op de lip... Voor gezinnen die het toch al moeilijk hebben, kunnen dit katalysatoren zijn voor erger. Denk aan relationele problemen of huiselijk geweld.

Dat je kinderen nu minder ziet, maakt 't lastiger om 'feeling' te krijgen bij een situatie. Normaal kun je heel eenvoudig iemand aanspreken op school. Een simpel 'Hoe gaat 't met je?' leidt vaak tot een goed gesprek en waardevolle inzichten. Nu zijn we aangewezen op andere kanalen zoals de telefoon. Veel oudere kinderen kan ik tegenwoordig rechtstreeks bereiken, want ze hebben allemaal een smartphone. Dus ik heb wat vaker dan normaal een appje gestuurd. En beeldbellen werkt fantastisch: je hebt een gesprek, maar ziet ook non-verbale signalen en krijgt een gevoel bij de omgeving. Bij elkaar opgeteld waardevolle indicatoren voor een wel of niet-pluis gevoel. Maar het gekke is: voor sommige gezinnen komt Corona ook als een zegen. Eindelijk rust in de tent. Eindelijk samen eten. Eindelijk op tijd naar bed."

Uit de comfortzone

Voor Ed en Maria veranderde door Corona het werk aanzienlijk. Ed: "We kregen ineens te maken met een afgeslankte manier van werken en tegelijkertijd een enorme piek in werk. Het vaccineren van jonge kinderen is onverminderd doorgegaan. Het laatste wat we willen is bovenop de coronapandemie een uitbraak van Mazelen of Kinkhoest. Daarom zijn mijn collega's en ik zijn ook ingezet tijdens de grote vaccinatieweek tegen Meningokokken. Maria werd voor haar gevoel helemaal uit haar comfortzone getrokken. "Ik ben natuurlijk jeugdarts en weet alles over de gezondheid van kinderen van 4 tot 18 jaar. Maar nu hebben mijn collega's en ik ondersteund bij bron- en contactonderzoek. En ineens werd ik ook ingezet als infectieziektearts. Ik kreeg allemaal mensen aan de telefoon met vragen over corona. In het begin heb ik heel hard geroepen: 'Dat kan ik toch helemaal niet? Ik ben toch geen deskundige?' De eerste weken was de website van het RIVM mijn beste vriend. Nu kan ik de informatie inmiddels dromen. Dan merk je ook hoe snel je in zo'n nieuwe rol groeit."

Levenslijn

In een specifieke situatie, weliswaar niet op De Zuidstroom, was WhatsApp de 'levenslijn' tussen Maria en een jongere tijdens de coronacrisis. Door een zeer onveilige situatie was het voor het meisje in kwestie onmogelijk om thuisonderwijs te volgen. "Maar diezelfde, ingewikkelde thuissituatie zorgde er ook voor dat persoonlijk contact niet mogelijk was", vervolgt Maria. "Je kunt de jongere niet zoals normaal op school treffen. We konden alleen over en weer appjes sturen en alleen als het meisje aangaf dat dit veilig was.

Ik heb school geadviseerd over hoe met deze situatie om te gaan en de druk te verminderen. School heeft me daarin volledig vertrouwd en mijn adviezen één-op-één overgenomen. Sterker nog: omdat contact tussen school en het meisje onmogelijk was, ben ik gedurende de hele periode van thuisisolatie haar aanspreekpunt geweest. Dat voelde als een enorme verantwoordelijkheid. Ik wist heel goed: ik moet er altijd voor haar zijn. Ook in de avonduren, ook in het weekend. Ik heb weleens gehad dat ik een berichtje stuurde en na twee dagen nog geen groene vinkjes zag (het bewijs dat een bericht is gelezen). Toen kreeg ik wel een knoop in mijn maag. 'Zou er iets aan de hand zijn?'. Gelukkig reageerde ze daarna snel. In zo'n situatie moet je heel behoedzaam te werk gaan. Je kunt niet met loeiende sirenes naar zo'n huis rijden (al zou ik dit instinctief misschien wel willen). De problemen bij dit gezin waren al bij ons en bij school bekend en ook andere instanties zoals Veilig Thuis waren al betrokken. Uiteraard heb ik hen – binnen de kaders van mijn beroepsgeheim – op de hoogte gehouden."

"Ik heb weleens gehad dat ik een berichtje stuurde en na twee dagen nog geen groene vinkjes zag (het bewijs dat een bericht is gelezen). Toen kreeg ik wel een knoop in mijn maag. "

Vliegwielen voor preventie

Volgens Ed, Maria en Doddy is hun samenwerking – en die met andere organisaties zoals de peuterspeelzaal – een vliegwielen voor preventie: het tijdig signaleren en voorkomen van problematieken. "We zitten regelmatig samen om tafel en weten elkaar ook tussentijds te vinden als dat nodig is." Een thema waarop dit bij uitstek tot uiting komt, is taal.

"We zijn een multiculturele basisschool", legt Doddy uit. "We hebben hier veel kinderen van nieuwe Nederlanders en het is heel belangrijk dat kinderen én hun ouders snel de Nederlandse taal machtig zijn." Ed knikt instemmend: "Taal zorgt ervoor dat je kunt communiceren met een juf of meester en dat je vriendjes kunt maken. Taalvaardigheid draagt bovendien bij aan een positief zelfbeeld. Op tal van manieren brengen we taal onder de aandacht. Op het consultatiebureau spoor ik ouders van jonge kinderen en baby's aan om voor te lezen. Doddy geeft daar een vervolg aan door in de kleuterklassen voorleesmiddagen voor ouders en kinderen te organiseren.

Een ander voorbeeld: samen maken we er ons sterk voor dat zo veel mogelijk kinderen naar de peuteropvang gaan. Zeker voor nieuwe Nederlanders is dat helemaal niet vanzelfsprekend. Onbekend maakt onbemind. Maar door het gesprek met ouders aan te gaan, open je deuren.”
Doddy: “Soms merk je tijdens zo’n gesprek dat er andere barrières zijn. Geld bijvoorbeeld. Als je een vertrouwensband hebt met ouders, dan komen dergelijke zaken aan het licht. Dan kun je er ook iets aan doen.”

Corona-proof op school

Sinds anderhalve week zijn de basisscholen voorzichtig weer gestart met lesgeven. Bij De Zuidstroom betekent dit onder andere dat kinderen om de dag naar school komen en ze via verschillende ingangen de school ingaan. Iets wat ontzettend makkelijk is, omdat elke klas een eigen ingang heeft. “Stiekem hebben we dit gebouw vier jaar geleden al Corona-proof gebouwd”, lacht Doddy. Ook geldt er een continu-rooster. “Alle maatregelen zijn erop gericht het aantal bewegingen van mensen in en om het gebouw te beperken.”

Ook in deze nieuwe fase kon Doddy bouwen op de hulp van de GGD. “Snel nadat bekend werd dat basisscholen weer open mochten, kregen we van de GGD een handige factsheet. Een overzicht met hygiënetips, met adviezen over hoe je het gesprek met kinderen voert over Corona en een overzicht van handige links. Zo fijn. Dat scheelt ons weer heel veel werk. En dat hebben we de komende tijd nog genoeg

Antoine Dirks (Informatiemanager Regionaal Operationeel Team)

24 uur met..

Als Informatiemanager Regionaal Operationeel Team (ROT) verzamelt, analyseert en beoordeelt Antoine – samen met zijn team – belangrijke informatie bij grootschalige incidenten; informatie die wordt gebruikt om onder andere cruciale besluiten te nemen om het incident te bestrijden of erger te voorkomen. Normaal een taak die hij naast zijn baan als Specialist Crisisbeheersing uitvoert, nu – met de Coronacrisis – meer dan een fulltime job.

Di. 21 april | 19.00 uur Ratio versus emotie

“De persconferentie van Mark Rutte mag en wil ik niet missen. Ik zit thuis voor de buis. Normaal is de berichtgeving ook voor mij een verrassing, nu waren al enkele maatregelen bekend. Temeer omdat we als veiligheidsregio ook input hebben geleverd, die heeft geleid tot de besluitvorming. Desondanks kijk en luister ik met aandacht. In mijn lijf vechten ratio en emotie met elkaar. Als professional begrijp ik heel goed dat een versoepeling van de maatregelen nu niet verstandig is. Als mens ben ik teleurgesteld: ik snak ernaar om mensen die ik liefheb weer te knuffelen of om met mijn vrienden mijn favoriete festival – Graspop – te bezoeken.

Di. 21 april | 19.45 uur Mantra

De persconferentie is afgelopen en ik maak een snelle shift van de belangrijkste informatie. Wat is er aan de hand? Wat betekent dat voor onze regio? Wie kan er iets aan doen? Deze drie vragen zijn een soort mantra geworden. Niet alleen nu tijdens de Coronacrisis, maar eigenlijk altijd in crisissituaties. Mijn emoties moet ik even parkeren. Lastig! Als informatiemanager moet ik het ROT voorzien van objectieve informatie. Eén duidelijk verhaal - niet gekleurd door gevoelens of meningen – op basis waarvan het team besluiten kan nemen. Ik stuur nog even een appje naar mijn rechterhand, de Operationeel Leider. De essentie? Nu geen spannende zaken. Morgen verder.

Di. 21 april | 22.00 uur Afschakelen

“Even afschakelen en genieten van een moment thuis. De laatste weken hebben we met het team non stop gewerkt. Kleine rustmomentjes, zoals nu, moet je dan koesteren. Toch blijven de woorden van Rutte nog door mijn hoofd spoken. Ouderen mogen weer op beperkte schaal bezoek krijgen. Dat stemt me blij. Kan ik toch weer bij mijn ouders op bezoek, uiteraard wel de anderhalve meter afstand in acht houdend. Ik kijk nog even naar het nieuws en zie de berichten over de grote brand in het

Meinweggebied. Inmiddels heb ik vernomen dat ongeveer 4000 huishoudens in Herkenbosch worden geëvacueerd. Hoewel ik niet zelf nog aan de bak moet, weet ik dat mijn collega's van de veiligheidsregio nu extra hard moeten werken. Ik voel met ze mee. Onze organisatie liep al op de toppen van haar kunnen, maar met zo'n grote natuurbrand erbij wordt echt iedereen op de proef gesteld. Ik ga met gemengde gevoelens slapen."

Wat is een regionaal operationeel team?

Het regionaal Operationeel Team (ROT) komt in actie als een bij een incident meerdere disciplines zijn betrokken. Het team bestaat uit een aantal personen: een operationeel leider (voorzitter), algemeen commandanten van de diensten bevolkingszorg, de brandweer, politie en geneeskundige zorg, een communicatieadviseur en een informatiemanager. Het ROT geeft leiding aan de beheersing van de effecten van het incident. Het team houdt onder andere de regie op de inzet van hulpdiensten, adviseert gemeentelijke en regionale beleidsteams, werkt aan scenario's (Wat als...?) op middellange termijn, beslist over de inzet van middelen en bereidt bestuurlijke besluitvorming voor.

Wo. 22 april | 8:30 uur Gas geven

"Vandaag - om 13.00 uur - staat het wekelijks overleg met het Regionaal Operationeel Team op de agenda. Zodra ik aankom op kantoor is de hectiek voelbaar. Vanwege de grote natuurbrand wordt 'mijn' ROT-overleg vervroegd naar 11.00 uur. Dat betekent dat mijn team twee uur minder de tijd heeft om informatie te verzamelen die we nodig hebben voor het overleg. We moeten gas geven. In aanloop naar een ROT-overleg hebben medewerkers van het team contact met alle betrokken instanties: gemeenten, brandweer, gemeenten (bevolkingszorg), politie, geneeskundige diensten, marechaussee, soms waterschappen of Rijkswaterstaat... Het is het betere ren- en vliegwerk vanmorgen. Juist in zo'n situaties is het belangrijk dat ik het hoofd koel houd."

Wo. 22 april | 11.00 uur Snel schakelen

"De vergadering start met het gebruikelijke voorstelrondje. Snel... er is geen tijd nu voor small talk. Ook wij vergaderen nu op afstand. Een uitkomst, maar het blijft ook wennen.

Belangrijk punt op de agenda: wat moet er gebeuren als de scholen straks weer opengaan. Met de feitelijke informatie als basis, pellen we zo'n vraag helemaal af. Wat moet er bestuurlijk gebeuren? Welke taak ligt er voor de verschillende instanties? Wat moeten scholen zelf doen? Waar liggen risico's? Welke vragen moeten we landelijk terugleggen? Wat moet er op het gebied van communicatie gebeuren?

Ook werken we – met de kennis van nu – aan scenario's voor de toekomst: een week, een maand, twee maanden... Wat als...? Zo proberen we grip te krijgen en houden op de situatie en te voorkomen dat de crisis nog groter wordt.

Wat als het aantal overledenen verder stijgt? Hebben we dan genoeg koelcapaciteit? Klinkt heel morbide, maar het is een vraag die bij ons echt heeft gespeeld. Toen ik berichten over de massagraven in Italië en de VS zag, draaide mijn maag zich om. Onmenselijk. Dan is het geruststellend om te weten dat – hoe cru ook – we een dergelijke situatie kunnen voorkomen."

Wo. 22 april: 12.00 uur Genadeklap

“Even een luchtje scheppen en tegelijkertijd lunchen. Vaste prik en de beste manier om het hoofd leeg te maken na zo’n intensief overleg. Mijn collega Informatiemanager Petra wandelt mee. We hebben het over de impact van deze crisis. Hoogwater, grote branden... we hebben echt al heel wat meegemaakt (en zijn op heel veel voorbereid), maar de Coronacrisis is een soort lawine die maar blijft doordenderen.

In zekere zin werd ik er ook wel door verrast. Gek eigenlijk want al in december – nog ver voor de eerste besmetting in Limburg of überhaupt in Nederland - stond het onderwerp ‘Corona’ bij ons al op de agenda. We volgen immers ontwikkelingen in de wereld op de voet. Maar het nieuws van de eerste besmetting in onze regio voelde als een genadeklap. Misschien zelfs een beetje als een teleurstelling: het is ons niet gelukt om het virus af te wenden.”

Wo. 22 april | 15.00 uur Rust

“Terwijl het team nog doorwerkt (hulde voor hun tomeloze inzet), kan ik een versnelling terugschakelen. Even rust. Ik check het nieuws en zie dat mijn collega’s nog alle zeilen bij moeten zetten om de brand in het Meinweggebied onder controle te houden. Never a dull moment. Maar heel eerlijk... dat maakt ons werk ook zo interessant.

PATRICIA JANSINGH

“Een crisis is natuurlijk nooit leuk, maar dit is wel GGD in optima forma.”

Patricia Jansingh (verpleegkundige technische hygiënezorg)

Werkt nu: in het bemonsterteam van de Corona teststraat

Vrijdagmiddag, 13.00 uur. Het is nog rustig bij de teststraat van de GGD Limburg-Noord aan de Drie Decembersingel in Blerick. Een eerste auto rijdt de parkeerplaats op; de tent waar de test dadelijk wordt afgenomen al in het vizier. Patricia Jansingh kijkt van een afstand toe. “Ik denk dat we zo’n twintig tot vijfentwintig aanmeldingen hebben. De drukte verschilt van dag tot dag. Gisteren hebben we meer dan tachtig tests afgenomen. En we hebben nog capaciteit over!”

Hoe ziet jouw dag er op dit moment uit?

“Ik zou bijna zeggen: elk uur anders. Samen met mijn collega coördineer ik alles rond de teststraat. Omdat ’t animo voor de tests per dag enorm verschilt, kan ik ’s ochtends nog moeilijk inschatten hoe mijn dag eruit gaat zien. We beginnen in ieder geval met de planning voor die middag (de teststraat is elke middag geopend). We zorgen ervoor dat het testteam op sterkte is en dat er voldoende testkits en beschermingsmiddelen aanwezig zijn. Is ’t druk, dan sta ik ook zelf in de tent om tests af te nemen. Is het rustiger, dan pas ik de planning aan of stel ik protocollen bij, waardoor we ons werk nog efficiënter kunnen indelen.”

Een crisis is natuurlijk nooit leuk, maar tegelijkertijd is dit werk wel onze GGD in optima forma: het zo goed mogelijk bewaken en beschermen van de volksgezondheid. Daar zijn we voor. Dat voelt iedereen binnen het team. Het is inspirerend om te zien hoe we elke dag weer een stap extra zetten. Niemand die klaagt dat hij moet overwerken. Het is soms pittig, maar we doen het echt samen. En het klinkt misschien raar, maar daar kan ik ook van genieten. Ik hoop dat we als organisatie ook van deze crisis leren en de positieve dingen meenemen naar de toekomst.”

Geen Whopper maar een wattenstaafje

Bij de teststraat (in vaktermen bemonsterstraat) kunnen zorgmedewerkers die vermoeden dat ze het coronavirus onder de leden hebben, zich snel laten testen. Vergelijk ’t met een drive-in van een bekende fastfoodketen: in plaats van een hamburger met friet krijg je een coronatest. Een verpleegkundige of doktersassistente van de GGD neemt met behulp van een wattenstaafje cellen uit de neus- en keelholte af. In een laboratorium (meestal van het ziekenhuis) worden de cellen getest op Covid-19 en binnen een paar dagen volgt de uitslag. Het zijn vooral huisartsen, thuiszorg- en ambulancemedewerkers die van de dienst gebruikmaken; ziekenhuispersoneel wordt in het ziekenhuis zelf getest. Medewerkers van zorginstellingen krijgen tests op het werk aangeboden of komen naar de teststraat.

Had je toen de Coronacrisis zich aankondigde, meteen in de gaten dat je leven zou gaan veranderen?

“In het begin had Corona niet eens zoveel impact op mijn werk, maar wel op mij persoonlijk. Ik woon in Selfkant. Officieel dus in Duitsland maar echt aan de grens; als ik mijn voordeur uitloop, kan ik Nederlandse grond bijna aanraken. Hier was Corona al veel eerder een ‘hot topic’ dan in Nederland. Heinsberg, bij mij thuis vlakbij, was een van de grootste infectiehaarden in Duitsland. Ik voelde me daar heel ongemakkelijk bij. Had het gevoel dat mensen in Nederland me daardoor veroordeelden. Zo van: “zij komt uit dat gebied, dus ze zal het ook wel hebben.” Later las ik dat meer mensen dat gevoel hadden en dat media het een naam hadden gegeven: coronaschaamte.”

Toch kwam die verandering er. En ook nog in een sneltreinvaart. Hoe ging dat precies?

“Ik weet nog goed dat ik Mark Rutte tijdens de persconferentie op 23 maart hoorde vertellen over het verbod op het uitoefenen van contactberoepen. Ik werk als verpleegkundige in de technische hygiënezorg. Dat wil zeggen dat ik preventieve hygiënecontroles uitvoer bij onder andere asielzoekerscentra, grote evenementen, tattoo- en piercingstudio’s en seksclubs. Tja, die laatste moesten allemaal halsoverkop dicht. Op 24 maart was het ineens stil op mijn telefoon en in mijn e-mailbox. Maar niet voor lang, want ik kreeg al snel een telefoontje van mijn manager met het verzoek om mensen te gaan testen op Corona.”

Je staat zelf in de fontein, komt elke dag in aanraking met mensen die mogelijk besmet zijn met COVID-19. Was (of ben) je zelf niet bang om ziek te worden?

“Gek genoeg niet. Ook nooit geweest. Sterker nog: soms vraag ik me mezelf af of ik het virus niet onderschat. Als we testen afnemen, zijn we ontzettend goed beschermd. Voor een buitenstaander klinkt het misschien heel gek, maar ik voel me ontzettend veilig.”

“Met dit werk zorg ik ervoor dat de capaciteit in de zorg zo goed mogelijk kan worden benut. Dat maakt me trots.”

Wat doet dit werk met je? Welke impact heeft het op je als persoon?

“Natuurlijk is het soms pittig. Ik werkte altijd parttime, nu ineens fulltime en eigenlijk nog meer. Toch weegt de werkdruk niet het zwaarst. Wat er bij mij écht inhakt, zijn de gesprekken aan de telefoon. Iedereen die positief is getest op Corona, bellen we op voor een intake. We nemen een vragenlijst door, en die data worden gebruikt om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het verloop van de ziekte. Tijdens zo’n gesprek hoor je verhalen waaruit het gevaar van Corona blijkt. Confronterend hoor. Dat bellen is daarom ook niets voor mij. Ik word er ook een beetje onrustig van. Ik ben veel meer een doener, een regelaar.

Waar ik overigens wel boos van kan worden, is de negatieve toonzetting en soms incorrecte berichtgeving in de media. Recent kopten kranten dat er te weinig testcapaciteit zou zijn en dat de GGD te traag zou werken. Dat steekt. We hebben stap voor stap het proces zo geoptimaliseerd dat we tien mensen per kwartier kunnen testen; veertig man per uur. Dat aantal hebben we nog geen dag gehaald. Niet omdat we het niet kunnen, maar simpelweg omdat we niet zoveel aanmeldingen van zorgpersoneel hebben.”

Uit jouw woorden klinkt een enorme betrokkenheid en een gigantische drive.

“In die auto’s die hier elke dag de tent in rijden, zie ik veel bezorgde gezichten. Ik kan me zo goed inleven in die mensen... Juist in tijd van een crisis, als de werkdruk zo gigantisch groot is, wil je er zijn voor je patiënten en je collega’s. Die drive, dat zit in het DNA van een zorgprofessional. Met dit werk zorg ik ervoor dat de capaciteit in de zorg zo goed mogelijk kan worden benut: mensen die negatief testen, kunnen meteen weer aan de slag. Dat ik daar een bijdrage aan kan leveren, maakt me trots.”

Loes Kempen (Adviseur Publieke Gezondheid) en Sraar Theeuwen (Hoofd Officier van Dienst)
Twee bloedgroepen, één missie

GGD en Brandweer slaan handen ineen tegen meningokokken: een operatie met militaire precisie

Sinds 2018 worden 14-jarigen in Nederland gevaccineerd tegen meningokokken, vanwege een toename van de ziekte. Dit jaar geen massavaccinaties met soms wel 1000 jongeren in een sporthal, maar een geolied proces van één-op-één contact. En dat alles volgens een strikte planning en de RIVM-richtlijnen. Een proces waarvoor de dienst Jeugdgezondheidszorg van de GGD en Brandweer in Limburg-Noord de handen ineensloegen. Loes Kempen (adviseur Publieke Gezondheid GGD) en Sraar Theeuwen (projectleider Brandweer) konden door de samenwerking eens goed bij elkaar in de keuken kijken en ontdekten: “er is veel meer dat ons bindt, dan we vooraf dachten.”

Loes Kempen | GGD Limburg-Noord

Voor de organisatie van grootschalige vaccinatieweken draait Loes Kempen – adviseur Publieke Gezondheid de GGD - normaal haar hand niet om. Al vele jaren is ze lid van de werkgroep vaccineren. De draaiboeken kent ze bijna uit haar hoofd. Maar door Corona is alles anders. “De meeste grootschalige vaccinatierondes zijn door de overheid uitgesteld tot het najaar. Maar met meningokokken is dat risico te groot; de ziekte komt nog te veel voor in Nederland. We zitten gebonden aan een harde deadline: voor 1 juli 2020 moeten ongeveer 5000 jongeren in Noord- en Midden-Limburg ingeënt zijn.

“Sinds medio maart – het moment waarop we zijn gestart met de organisatie van de vaccinatieweek – sta ik voor mijn gevoel continu ‘aan’”, vertelt Loes. “Niet alleen vanwege de vaccinatieweek, maar ook vanwege alle coronamaatregelen binnen de dienst Jeugdgezondheidszorg, waar ik voor werk. Neem Consultatiebureaus: die zijn gewoon open, maar wel met allerlei aanpassingen. Na 15 mei, als de vaccinatieweek erop zit, wordt ‘t hopelijk wat rustiger. Tot die tijd sta ik op met mijn werk en ga er mee naar bed.”

Loes en haar collega's stonden van de ene op de andere dag voor een gigantische uitdaging: hoe krijg je nu snel en veilig zo'n grote groep jongeren ingeënt? Normaal vinden dergelijke vaccinatieweken plaats in een sporthal: tafels en stoelen op een rij, 600 tot 1000 man tegelijkertijd binnen. Ondenkbaar in een tijd waarin afstand houden het devies is en samenscholing niet is toegestaan.

Mouwen opstropen en gaan

“Alles is anders”, zegt Loes, nog steeds breed glimlachend. Want hoewel ze meer uren maakt dan normaal, geniet ze ook van deze tijd. “Ik houd van aanpakken. Daarom werk ik ook het liefst op tactisch en operationeel niveau. Strategie, dat is voor mij allemaal veel te stroperig. Juist door de Coronacrisis kunnen we – of nee, moeten we – snel schakelen. Dat ligt me wel. Natuurlijk goed nadenken, maar dan vooral mouwen opstropen en gaan!”

Dat laatste is ook wel nodig. Want waar normaal het RIVM (verantwoordelijk voor het rijksvaccinatieprogramma) een stuwende kracht is achter vaccinatieweken, moeten GGD's in Nederland nu veel meer zelf organiseren. “Bij het RIVM hebben ze nu de handen vol aan Corona”, vervolgt Loes. “Maar het betekent wel dat meer dingen nu op ons – toch al overvolle – bord liggen.”

Koudwatervrees

De hulp van de Brandweer kwam voor de werkgroep vaccineren dan ook als een zegen. “Onze brandweercollega's springen op alle fronten bij: in de organisatie van de vaccinatieweek hebben ze meegedacht, ze verzorgen de dagelijkse distributie van vaccins (een logistieke operatie op zich want vaccins moeten op een speciale manier gekoeld worden) en springen bij op de 16 locaties waar we gaan vaccineren.

Binnen de werkgroep proefde Loes in eerste instantie wel wat koudwatervrees over de nieuwe aanpak. Niet in de laatste plaats over de samenwerking met de brandweer. “Een van mijn collega's twijfelde of een 'brandweerman' wel in staat is om EHBO te verlenen, mocht dat nodig zijn. “Die blussen toch branden? Wat weten die nou van EHBO?” riep ze, zichtbaar bezorgd. Daar moest ik wel om lachen, maar het is ook jammer. Uit zo'n reactie blijkt we dat we elkaar – medewerkers van GGD en Brandweer – nog onvoldoende kennen. De Coronacrisis brengt ons nader tot elkaar en laat ons inzien dat we veel meer met elkaar gemeen hebben dan we vooraf dachten. En dat we van elkaar kunnen leren. Dat is toch mooi.”

Waardevolle leerschool

Voor Loes is de vaccinatieweek geslaagd als alles vlekkeloos is verlopen. Een goede opkomst, voldoende materialen overall, een goede doorstroom van jongeren... En hoewel deze hele ommezwaai veel energie heeft gekost, ziet ze het ook als een heel waardevolle leerschool. “We hebben ons wel vaker afgevraagd of zo'n grootschalige vaccinatieweek in sporthallen wel efficiënt is. Maar de waan van de dag maakt ook dat we nooit serieus over een alternatief hebben nagedacht. Nu moesten we... Ik hoop dat deze week ons inzichten verschaft, die we ook in de toekomst kunnen gebruiken om onze diensten te verbeteren en beter te laten aansluiten bij de huidige tijdgeest.”

Sraar Theeuwen | Brandweer Limburg-Noord

Toen GGD Limburg-Noord afgelopen maanden werd bedolven onder het werk, rinkelde de telefoon bij Sraar Theeuwen. Of hij zin had om samen met de werkgroep vaccineren van de GGD de vaccinatieweek tegen meningokokken in goede banen te leiden. Hoewel hij als projectleider Brandweer en als Hoofd Officier van Dienst bij Brandweer Limburg-Noord naar eigen zeggen weinig 'heeft' met gezondheid, zei hij meteen 'ja'. "In tijden van nood moeten we elkaar helpen."

GGD en Brandweer maken allebei al jaren deel uit van Veiligheidsregio Limburg-Noord. Toch hebben medewerkers van beide organisaties in de praktijk weinig contact met elkaar. En onbekend maakt onbemind, als we Sraar mogen geloven. "Heel eerlijk, in de remise grappen we weleens over het werk van de GGD. 'Die zijn er voor het consultatiebureau en voor uitstrijkjes', wordt er dan geroepen. Maar dat hoor je me nu niet meer zeggen. Door de samenwerking voor de vaccinatieweek heb ik pas echt ontdekt hoe gevarieerd het werk van de GGD is. Heel interessant!

Ik ben onder de indruk van de expertise binnen die club. Ik hoop dat mijn collega's die tijdens de vaccinatieweek op locaties aanwezig zijn om het proces mede in goede banen te leiden, tot hetzelfde inzicht komen. Dan kunnen we in de toekomst vaker samenwerken. Dat zou wat mij betreft echt de kers op de taart zijn van deze exercitie."

Daar zijn we voor

Normaliter is Sraar projectleider Brandweer en Hoofd Officier van Dienst, maar door COVID-19 kwamen zijn projecten op een laag pitje te staan. Tegelijkertijd nam de werkdruk bij de GGD fors toe. "Laten we eerlijk zijn: GGD en Brandweer zijn echt heel verschillende bloedgroepen. Maar wat we met elkaar gemeen hebben – zo heb ik ontdekt – is dat we allemaal mensen willen helpen. Daar zijn we voor."

Hard gelag

Als we Sraar vragen naar de impact van de coronacrisis op hem persoonlijk, is het even stil. Ruwe bolster, blanke pit. "Mijn werk kan ik goed naast me neerleggen. Ik heb – soms letterlijk – wel voor hetere vuren gestaan. En mijn kameraden, die bel ik gewoon wat vaker. Dat glas wijn drinken we straks wel weer.

Wat ik echt moeilijk vind, is dat we twee weken geleden hebben besloten dat mijn dementerende schoonmoeder niet meer veilig thuis kon blijven wonen. Nu woont ze in een verzorgingshuis. Juist nú die beslissing moeten nemen, is pijnlijk want je weet: zodra we haar hebben verhuisd, kunnen we haar niet meer zien of vasthouden. Dat is een hard gelag.

Wat ik ook mis, is het meer persoonlijke contact met collega's. Gewoon, even een praatje bij de koffieautomaat: 'Hoe gaat 't met de kinderen?' of 'Hoe was je weekend?'. Online vergaderen is heel efficiënt en in zoverre ook wel een verademing, maar ik kijk toch liever iemand echt in de ogen."

Barry Schell, Jaap Wijnands en Mieke Meuffels

Dit is ons ambacht!

Jaap Wijnands, Mieke Meuffels en Barry Schell werken amper twee maanden met elkaar samen. En toch hebben de drie het gevoel van ze elkaar al jaren kennen. Samen met enkele collega's vormen ze het projectteam dat verantwoordelijk is voor het grootschalige bron- en contactonderzoek in Noord- en Midden-Limburg. Hun opdracht? Zorg dat je per dag ongeveer 900 mensen kunt testen op COVID-19 en zorg ervoor dat je voldoende capaciteit hebt voor bron- en contactonderzoek. Een uitdagende operatie die de nodige druk met zich meebracht. "We hebben in een week tijd een nieuwe afdeling uit de grond gestampt."

Mieke Meuffels | Procesmedewerker GGD en MT-lid Jeugdgezondheidszorg

"1 juni was een magische datum: vanaf dat moment moesten we dagelijks 900 mensen kunnen testen. Een mega-operatie, want we hadden maar een paar dagen tijd om onze capaciteit op orde te krijgen. Wat zoveel betekende als een hele afdeling uit de grond stampen, met alle facetten die daarbij horen: personeel, processen, opleidingen, informatiemanagement, huisvesting, kwaliteitsbeheersing..."

We hebben nagenoeg de eerste verdieping van het kantoor aan de Drie Decembersingel geconfisqueerd voor mensen die het bron- en contactonderzoek moesten uitvoeren. Dat betekende dat directie, ICT en andere afdelingen van de ene op de andere dag moesten verhuizen. Maar hoe sjiek: ik heb niemand horen mopperen; iedereen had begrip en werkte mee.

In no-time hadden we ook onze bezetting op peil. Heel veel collega's die door de coronacrisis niet konden werken, sprongen bij: logopedisten, brandweermensen, doktersassistenten, collega's van het preventieprogramma 'brandveilig leven'... Maar ook bedrijven, waarvan medewerkers door de coronacrisis thuiszaten, meldden zich spontaan aan: een grote travelconsultant uit de regio.

Nog zo'n huzarenstukje: de collega's van Infectieziektebestrijding ontwikkelden in een paar dagen tijd een complete spoedcursus bron- en contactonderzoek, compleet met e-Learning en inwerkprogramma.

Chaos

"Ik weet nog goed dat ik op 2 juni die afdeling op liep en een totale chaos aantrof. Het kon ook niet anders. Elke dag viel er wel een ander bommetje of veranderden de richtlijnen. We hadden weliswaar onze capaciteit op orde, maar iedereen was nog zoekende. Nu kan ik prima tegen chaos: ik heb jaren op een Intensive Care gewerkt, dan leer je wel om niet te panikeren. Nu terugkijkend: het waren wel spannende dagen. Ik ben toen echt met mensen gaan zitten: wat hebben jullie nodig? Een paar dagen later was er rust in de tent en liepen alle processen als gesmeerd. Achteraf kreeg ik te horen: wat fijn dat je dit zo hebt aangepakt."

Waardevolle gesprekken

"Wat ik heel mooi vond aan de afgelopen weken, is dat ik echt mooie en ook vertrouwelijke gesprekken heb kunnen voeren met collega's. In zo'n crisis kijkt iedereen wat meer naar elkaar om. Gaat het wel goed met je? Moet je niet even rust pakken? Hoe is het thuis? Iedereen bereikt op een gegeven moment een grens van vermoeidheid. Die persoonlijke betrokkenheid is dan oh zo belangrijk.

Iedereen had elkaar ook nodig: het wij-gevoel was (en is) enorm. Ook omdat iedereen in zijn omgeving wel op een of andere manier persoonlijk met het coronavirus werd geconfronteerd. We wisten: hier doen we 't voor. Iedereen voelde zich ook persoonlijk betrokken. Dat is ook wel het hulpverleners-dna denk ik. We beheersen de kunst om in een crisis de goede dingen te doen."

Van het ziekenhuis, naar thuis, naar kantoor

Normaal houd ik me vooral bezig met projecten binnen de GGD, maar toen corona zich aankondigde, ging mijn hele planning op de schop. Sommige projecten moesten in een sneltreinvaart worden afgerond (een kennisbank voor ouders), andere projecten gingen direct de ijskast in. En tot overmaat van ramp moest ik in het ziekenhuis worden opgenomen. Niet vanwege corona gelukkig, maar de timing was op z'n zachtst gezegd ongelukkig.

Toch heb ik me geen dag ziekgemeld. Ik kon prima met mijn laptop op schoot werken. Ook later thuis. Tegen de tijd dat ik langzaam weer naar kantoor mocht, startten de voorbereidingen van het bron- en contactonderzoek. Dus kon ik meteen vol aan de bak.

Energie

De energie die nu door onze organisatie stroomt, de samenwerking tussen afdelingen en diensten... We waren al bezig met verbinden, maar door corona heeft dit proces een vlucht genomen. Dat heeft onze organisatie een boost gegeven. Ik hoop echt dat we de goede dingen die nu onder druk zijn ontstaan, kunnen vasthouden, ook buiten crisistijd."

“Die paar intensieve weken, staan gelijk aan normaal een heel jaar.”

Barry Schell | Adviseur Crisisbeheersing GHOR

“Ik ben midden in de coronacrisis bij Veiligheidsregio Limburg-Noord gestart, eigenlijk als adviseur crisisbeheersing bij de GHOR. Mijn eerste sollicitatiegesprek had ik met Jaap, ergens begin februari. De coronadreiging hing toen wel al in de lucht, maar ik had toen niet kunnen bevroeden dat ik – als ik aangenomen zou worden – meteen aan de slag zou gaan met het organiseren van bron- en contactonderzoek. Ik ben begin mei gestart. Tot op de dag van vandaag heb ik nog niet de functie vervuld waarvoor ik eigenlijk ben aangenomen.

Toch had ik me geen mooiere start bij een nieuwe werkgever kunnen bedenken. Mijn echte, vakinhoudelijke inwerkprogramma moet misschien nog starten, maar ik ken nu al ontzettend veel mensen binnen de veiligheidsregio. Mensen weten mij te vinden. En bovenal: we weten wat we aan elkaar hebben. Dat vind ik ook heel fijn. Die paar intensieve weken, staan gelijk aan normaal een heel jaar.

In de privésfeer heeft de coronacrisis een zware wissel op mij getrokken. Mijn partner werd ziek, ik kon mijn zoontje uit een eerdere relatie niet zien, mijn ouders zijn kwetsbaar dus bleef ik op afstand... Gek genoeg zorgde de hectiek op het werk juist voor afleiding.

Ik had geen ruimte om aan andere dingen te denken, want ik werd ongeveer zes keer per dag ingehaald door nieuwe feiten. Een mooi voorbeeld is de eerste corona-uitbraak op een nertsenfokkerij. Kreeg ik een telefoontje van een collega: “Hey Barry, we hebben toch een mobiele testunit? Kun je ervoor zorgen dat deze onze kant op komt? Nu?” We waren wel bezig met het ontwikkelen van die testunit, maar klaar was ie nog niet. En toch stond 24 uur na het telefoontje van mijn collega een goed uitgeruste en goed functionerende mobiele testunit op locatie van de nertsenfokkerij. Bereidheid en flexibiliteit van collega's waren geen vraag, maar een vanzelfsprekendheid. Letterlijk iedereen liep zich het vuur uit de sloffen om dingen die normaal onmogelijk lijken, nu toch te fixen. Of ik trots ben? Natuurlijk, maar tegelijkertijd ben ik ook heel nuchter: dit hoort bij ons werk. Hier zijn we van!”

Jaap Wijnands | Specialist crisisbeheersing GHOR

"Het opzetten van het bron- en contactonderzoek is mijn derde coronaproject in amper vier maanden tijd. In eerste instantie was de coronacrisis vooral een 'witte crisis'. Wit staat in ons vakgebied voor medisch of geneeskundig. De GHOR - de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio en net als GGD en Brandweer onderdeel van de veiligheidsregio - coördineert de inzet van de geneeskundige hulpverlening tijdens rampen, grote ongevallen en crises en adviseert bij de voorbereiding daarop. Nou, we hadden nogal wat te coördineren in die eerste maanden, dat kun je je wel voorstellen... Zorgorganisaties en hulpverleningsinstanties waren zo hard op elkaar aangewezen. Wij waren een schakelpunt en de smeerolie tussen partijen.

Mission (im)possible

"Die eerste weken hakten er behoorlijk in. Eigenlijk was ik toe aan rust. Maar toen kwam alweer het volgende project op mijn pad: het opzetten van het coronahotel in Roermond. Voor mij zonder enige twijfel het meest bijzondere moment van de afgelopen tijd. Ik weet nog goed: op vrijdag kregen we de opdracht om een coronahotel op te zetten, op zaterdag zaten alle grote zorgorganisaties met elkaar om tafel en op zondag was er witte rook en konden de eerste coronapatiënten hun intrek nemen. Juist door die grote druk vervaagden grenzen en kwam er een ongekennde energie vrij onder alle betrokkenen. Iets wat op voorhand een mission impossible leek, werd ineens bijna een vanzelfsprekendheid. Niemand twijfelde: 'natuurlijk regelen we dat'.

En net toen ik dacht dat het rustiger zou worden, zei mijn leidinggevende: "Ik heb iets nieuws voor je..." Dat werd het opzetten van het bron- en contactonderzoek. In vaktermen: ik werd projectleider testen en traceren.

Minister Hugo de Jonge vertelde in een persconferentie heel trots: vanaf 1 juni kan iedereen die klachten heeft die lijken op corona, zich laten testen. Dat klinkt heel genereus. Maar wat veel mensen niet weten, is dat dit direct leidt tot een opdracht voor veiligheidsregio's. Heel kort door de bocht: dit moet er gebeuren (landelijk 30.000 mensen per dag testen). Regel het maar! Een draaiboek ligt er niet; je moet het wiel ter plekke uitvinden. Dat is ook gaaf: je krijg alle ruimte om het resultaat te behalen."

Zakjapper

"Collega's hebben me de eerste dagen vaak uitgelachen: komt ie weer met z'n zakjapper. Voor het eerst sinds mijn middelbareschooltijd had ik altijd mijn Casio calculator in mijn tas. Rekenen, rekenen, rekenen... Stel je voor: we testen 900 mensen op een dag en 2% is positief... Dan moeten we dagelijks voor 18 mensen bron- en contactonderzoek uitvoeren. Hoeveel menskracht hebben we daarvoor nodig?"

Ambacht

“Bron- en contactonderzoek was voor ons natuurlijk niet nieuw. Het is van oudsher het ambacht van infectieziektebestrijding, onderdeel van de GGD. Het gaat erom dat we als een ware detective de oorzaken en de gevolgen van een individuele besmetting in beeld brengen. Waar heeft een persoon de besmetting opgelopen? Met wie hij contact gehad? Welke andere personen kunnen besmet zijn? Hoe groot is zo’n besmettingshaard? Welke risico’s zijn eraan verbonden? En... welke vervolgacties moeten we treffen?”

Het gaat erom dat medewerkers de juiste vragen stellen.

Zoals gezegd: onze specialisten van Infectieziektebestrijding beheersen deze vaardigheid in optima forma. Maar nu moesten we in sneltreinvaart opschalen om aan de grote vraag te kunnen voldoen en dat 7 dagen per week. In no-time hadden we een team van 40 man paraat, geschoold door onze eigen specialisten. Dat is toch machtig!”

Solidariteit

“De coronacrisis draait voor mij om solidariteit. Veiligheidsregio’s onderling hebben enorm veel van elkaar kunnen leren en elkaar ook geholpen. Ik weet zeker: als er nu ergens in Nederland een brandhaard zou ontstaan, dan zouden we zo met een paar man in de auto springen om te gaan helpen.

Een ander voorbeeld: tijdens de Meinwegbrand werd ik ineens gebeld door een woningstichting; een organisatie waar ik vanuit de GHOR normaal regelmatig contact heb, maar die nu niet direct een speler waren. Ze hadden gehoord van de op handen zijnde evacuatie. Ze wilden me laten weten dat ze een aantal woningen ter beschikking wilden stellen voor kwetsbare mensen die we niet in een sporthal konden opvangen. Hartverwarmend.

Ook binnen onze organisatie heb ik nagenoeg alleen maar betrokkenheid en medewerking ervaren. Het crisisbewustzijn in onze organisatie is groot. Ook onder medewerkers die niet direct bij de crisis betrokken zijn. Het gevoel ‘Hier zijn we van!’ leeft binnen de club. Veel collega’s in andere interviews hebben het al aangegeven: door de coronacrisis zijn (denkbeeldige) schotten tussen diensten vervaagd of zelfs helemaal komen te vervallen. Collega’s hebben elkaar beter en op een andere manier leren kennen. Ik weet een ding zeker: de kerstbijeenkomsten worden in de toekomst veel leuker.”

Tineke Smedts (teamleider incidentbestrijding)
Brandweer in coronatijd

Vier memorabele momenten

Wie is ingewijd in de cultuur van Brandweer Limburg-Noord (en waarschijnlijk heel veel brandweerorganisaties in Nederland) weet: veiligheid, kameraadschap en saamhorigheid zijn ijzersterke waarden. Maar hoe houd je die overeind in tijden van corona? Voor Tineke Smedts, teamleider incidentbestrijding van cluster Venlo, werd 't een belangrijke uitdaging de afgelopen maanden. Maar vraag je haar naar wat écht indruk maakte, dan zegt Tineke resoluut: “De Meinwegbrand, het afscheid van onze collega Nils Van Ninhuijs en de spontane inzameling van mondkapjes.” We spraken Tineke over vier – voor haar - memorabele momenten uit de coronacrisis.

1. Aandacht voor zorgen

“Vanaf het moment dat Mark Rutte de eerste maatregelen aankondigde – ik weet nog goed, het was 12 maart – proefde ik bezorgdheid binnen het team”, vertelt Tineke. Tot haar cluster behoort de brandweerpost in Venlo die wordt bemand door beroepskrachten en vrijwilligers én x vrijwilligersposten. “Je moet je voorstellen: onze collega’s zijn als familie voor elkaar. Op de kazerne leven ze met elkaar als een gezin. En ineens mocht dat niet meer. Samen tv kijken was uit den boze. Samen sporten... niet meer doen! Ploegwissels werden tot een minimum beperkt. Oefeningen – de momenten waar noodzaak (vaardigheden trainen) en plezier samenkomen – stopten ineens. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Maar op het moment van een uitruk, zit zo’n team – zes man sterk - samen op een paar vierkante meter in een auto. Dat leidde tot vragen en zorgen. Logisch ook. En hoewel we ontzettend zorgvuldig te werk gingen en ik de meeste vragen wel kon beantwoorden, merkte ik dat de zorgen bleven. Daar baalde ik van.”

Wat de onrust versterkte, was de toename van het aantal zieken binnen het corps en het feit dat brandweerlieden geen coronatest mochten doen. “Maar wij hebben toch ook een vitaal beroep?”, was het argument van collega’s? Nu mag iedereen zich laten testen, maar in het begin van de coronacrisis waren testen exclusief voor specifieke doelgroepen. De brandweer hoorde daar niet bij.

Dat eigen collega's van de GGD de testen uitvoerden, maakte het intern nog complexer. 'Je kunt toch wel iets regelen', hoorde ik regelmatig."

Hoewel ze geen invloed had op de toename van het aantal zieken, maakte Tineke wel werk van het 'gevoel van veiligheid'. Ze belde vriendin en collega bij GGD Limburg-Noord Noortje Bouwmeester (arts infectieziektebestrijding). "Samen hebben we een video opgenomen, waarin we veel voorkomende vragen hebben besproken. Het feit dat Noortje én de expertise in huis heeft én een collega is, werkte heel goed. Dat was het moment waarin het vertrouwen in de maatregelen en in elkaar weer toenam.

Ook belangrijk: we hebben veel met elkaar gepraat, ook – of beter gezegd juist - toen de maatregelen werden versoepeld. Om terug te komen op dat familiegevoel: collega's hebben elkaar gewoon gemist. En vergis je niet: er is veel gebeurd. Sommige vrijwilligers moesten ineens thuiswerken, bijna iedereen kent wel iemand die direct of indirect is getroffen door Corona... Dat heeft een enorme impact op mensen. Daar kun je niet zomaar aan voorbijgaan."

2. Afscheid van Nils

De datum van 12 maart staat voor Tineke niet alleen in het geheugen gegrift vanwege de coronamaatregelen. Op diezelfde datum nam ze met teamleden afscheid van collega Nils van Ninhuijs. Nils was een brandweerman in hart en nieren; bekend in de hele regio vanwege zijn tomeloze inzet voor- en achter de schermen. "Nils was al langer ziek", vervolgt Tineke. "We wisten dat hij niet meer beter zou worden. Maar we wilden heel graag met het team op een passende manier afscheid nemen: met een mini-feestje. Vanwege de gezondheid van Nils was dit feestje al een paar keer uitgesteld. Een nieuwe afspraak stond op 12 maart aan het eind van de middag.

Het feestje kwam er: een ontzettend bijzonder moment voor Nils, zijn familie en zijn brandweerkameraden. Ik ben niet snel iemand die zegt 'het heeft zo moeten zijn', maar achteraf heb ik nog vaak gedacht aan dat moment en hoe blij ik ben dat we Nils nog hebben gezien. Twee uur later werden vergaande maatregelen aangekondigd. Als die middag niet was doorgedaan, was door alle coronamaatregelen ons geplande afscheid onmogelijk geworden."

Een paar weken later stierf Nils. Ondanks alle beperkingen door corona, kon de uitvaart plaatsvinden in de remise van de kazerne in Maasbree; zijn post. Die lag er voor de gelegenheid spik en span bij. En met een brandweerauto werd Nils naar zijn laatste rustplaats gebracht.

3. Meinwegbrand: crisis in een crisis

"De mooiste week van het afgelopen halfjaar", zo omschrijft Tineke de week waarin nagenoeg alle manschappen van Brandweer Limburg-Noord probeerden de grote brand in het Meinweggebied de baas te worden. 200 Ha. natuurgebied brandden af; 4200 mensen werden geëvacueerd: de grootste evacuatie sinds de watersnoodramp. "Voor buitenstaanders klinkt 't misschien heel vreemd en zo'n brand is vreselijk, maar voor ons is dit kaasje. Dit is waarom mensen bij de brandweer zitten; dit is waar we het hele jaar voor oefenen.

Tegen het einde van de week liep iedereen op zijn tandvlees. Logisch ook. De werkschema's waren moordend en alle verlopen waren ingetrokken. Terugkijkend is het een wonder dat juist toen geen collega's besmet zijn geraakt. Want heel eerlijk: hoe voorzichtig we waren op de kazerne, in 'the heat of the moment' wordt een anderhalve meter-maatregel niet altijd in acht genomen.

Ik was na afloop van die week zó ontzettend trots. Ik kon alleen maar denken: wat hebben we een topteam.”

4. Inzameling van mondkapjes

Ook zo’n resultaat waar Tineke apetrots op is: de inzameling van mondkapjes helemaal in het begin van de coronacrisis. Het initiatief kwam voort uit een solidariteitsgevoel met andere hulpverleners die in de frontlinie – in de zorg – coronapatiënten behandelden. Die eerste weken domineerden de tekorten aan mondkapjes en andere persoonlijke beschermingsmiddelen het nieuws. En zo ontstond het idee om een mondkapjesinzamelingsactie op poten te zetten. “Echt een klus voor de brandweer”, lacht Tineke. “Leg bij ons een vraag neer en het is bij wijze van spreken gisteren geregeld. Dat zit in onze cultuur. Juist doordat we altijd acteren in noodsituaties, zijn we heel sterk in snel iets regelen. BAM! Daar komt bij: brandweermensen hebben vaak een heel sterk lokaal netwerk; de gunfactor is groot. En zo gebeurde het dat we in een paar dagen tijd 12.000 mondmaskers hadden verzameld. Gaaf toch?”

